

L'aparador, pintat de blanc el dia del tancament de l'Espai Mallorca de Barcelona, el dia 5 de novembre.

Els ponts illencs, sabotejats

Dos ponts d'agermanament cultural entre els Països Catalans acaben de ser dinamitats pel govern Bauzà, l'Espai Mallorca, tancat el dia 5 de novembre, i l'Institut Ramon Llull.

La setmana cultural que arrencava el dilluns, dia 5 de novembre, ha estat especialment negra, pel que fa a les relacions entre illencs i principatins. Dilluns, l'Espai Mallorca de Barcelona havia de tancar les seves portes per imperatiu –per menyspreu, per ser justos– institucional, i l'endemà, el Govern balear anunciava que no farà cap més aportació econòmica

a l'Institut Ramon Llull a partir del 2013, és a dir, que se'n desentén del tot.

Són dues notícies relacionades pel que fa al culpable –el govern balear de Bauzà– i pel que fa als efectes, l'enfonsament de dos ponts formidables d'agermanament cultural.

El Gremi d'Editors de les Illes, que feia gairebé un any que no podia pagar

amb regularitat les quatre treballadores de l'Espai Mallorca, va fer públic el tancament el 22 d'octubre.

“La manca de suport del Consell de Mallorca i del govern balear –va anunciar la junta del gremi en un comunicat– ens obliga a prendre la decisió que mai no pensàvem que hauríem de prendre: tancar l'Espai Mallorca de Barcelona i la llibreria l'Islla de Llibres de Palma.”

Les quatre treballadores del centre de Barcelona l'han mantingut ben actiu fins el darrer dia. L'espai va originar una dinàmica imparable. Era una plataforma única. Així, dels vuit actes al mes programats el primer any es va passar ràpidament als quatre per setmana, de mitjana.

A més, era l'aparador de les novetats editorials de les Balears, i l'única llibreria de Barcelona on es podia trobar el llibre de fons de tema i autor illenc, tant el publicat per les editorials privades com per les institucions.

El programa d'activitats, bàsicament de presentacions, no era només literari, també científic, artístic i fins i tot gastronòmic. "És un crim que s'hagi tancat", diu Abigail Monells, responsable de la gestió cultural del centre.

Mig miler de persones van voler demostrar dilluns –dia del tancament de l'espai– que difícilment es poden esborrar catorze anys de la feina de construcció d'un àmbit de referència de l'activitat cultural a Barcelona, portal d'entrada dels artistes i creadors illencs.

Els assistents a l'acte volien proclamar, ni que fos simbòlicament, que, més que un tancament definitiu, era la reinauguració d'un espai que es nega a desaparèixer.

En els dos casos, el de l'Espai Mallorca i el de l'Institut Ramon Llull, la resposta ha consistit en una crida a la resistència popular.

Pel que fa a l'Espai Mallorca, l'acció de protesta no s'ha limitat pas a la queixa, sinó a aplegar esforços per aconseguir que el centre reneixi de les cendres.

La mobilització no és recent, sinó de principis d'any. Feia mesos que l'Espai Mallorca, creat pel Consell de Mallorca el 1998 i gestionat pel Gremi d'Editors de les Balears, se sabia condemnat a mort, perquè de l'aixeta no rajava aigua.

El mes de febrer, uns quants usuaris del centre van fundar un col·lectiu, Crits i renou, primer, amb la intenció de fer-lo més viu, Així, va organitzar les 11 hores de programació l'11 de febrer. Aquella diada va ser un èxit rotund: desenes d'artistes hi varen col·laborar desinteressadament i més d'un mil·lenar de persones va passar per l'Espai.

Es volia obtenir el compromís, per part de les institucions de les Illes Balears i del Gremi d'Editors de les Illes Balears, de buscar una sortida dialogada per a garantir la continuïtat de l'Espai Mallorca. No es va aconseguir.

Mesos després, altra vegada van ser els usuaris juntament amb les treballadores els qui es van organitzar per muntar la resistència.

JORDI PLAY

Unes entristides Abigail Monells i Amanda Vich, responsables de l'Espai Mallorca, s'acomiaden dels assistents a l'acte de tancament. El visitants donen el darrer cop d'ull als llibres.

La pervivència de l'Espai, diu el filòleg Joan Tomàs Martínez Grimalt, coordinador del col·lectiu, no és una qüestió pressupostària, és una qüestió de voluntat política. Una voluntat política en favor del país, de la llengua i, sobretot, en favor de la cultura.

Perquè renunciar a un espai d'entrada de la cultura de les Illes Balears a la ciutat de Barcelona també significa, com han fet públic en un manifest, l'leig el dia del tancament, tres greuges.

Primer: renunciar a la cultura en majúscules, com un sector autònom, fort i estructurat, i retornar al camí del folklorisme i l'ensaïmada.

Segon: acceptar que la cultura es pot convertir en boc expiatori d'una mala praxi política i que, amb l'excusa de

la crisi econòmica, pot ser socialment arraconada, marginada i abocada a l'elitisme i a la mercantilització.

I tercer: col·laborar indirectament amb les polítiques identitàries i lingüístiques etnocides que aplica el Govern de les Illes Balears i que volen servir per a esborrar qualsevol vincle entre tots els territoris dels Països Catalans.

Joan Tomàs Martínez Grimalt ja ha començat a posar fil a l'agulla, però el camí serà llarg i costerut, suposant que no es talli a les primeres de canvi.

Una primera entrevista amb els representants de l'Ajuntament de Barcelona ha resultat positiva. Hi ha bona sintonia. Però la prova de foc serà la negociació amb la propietat del local. Un

JORDI PLAY

Toni Ferrari llegeix el manifest del col·lectiu Crits i renou, constituït per a salvar el centre.

preu moderat podria fer factible el pla de viabilitat elaborat.

Un preu moderat del lloguer més una millora en l'exploració del local, en

l'optimització de recursos, bàsicament els del bar-restaurant, i també en la venda de productes.

Si el que ara és una utopia té possibi-

litats, caldrà llavors decidir si es manté el nom d'Espai Mallorca o bé s'aprofita l'ocasió per a ampliar el nom i anomenar-lo Espai Illenc o Balear.

El crit de l'OCB. El crit de resistència contra el nou atac del govern Bauzà a la cultura catalana –la renúncia a l'Institut Ramon Llull– l'ha fet el president de l'Obra Cultural Balear, Jaume Mateu, qualificant de “menyspreu flagrant” la decisió del govern de Bauzà.

Mateu ha manifestat que “la sortida per la porta falsa i cínica del Ramon Llull és una passa més en la ja llarguíssima llista de greuges, atacs, agressions i violències bauzanenques contra les propietats d'aquestes illes amb la seva llengua i la seva cultura al capdavant”.

Aquesta segona sortida de les Balears de l'Institut Ramon Llull hauria de servir, desitja, per a reformular o repensar la participació de tots els territoris de parla catalana en la seva estructura. “En el nostre cas –diu– l'amplíssima i potent xarxa per la llengua, la cultura i el país articulada al voltant de l'Obra Cultural Balear i capaç de mobilitzar 50.000 persones per fer un crit a favor de la nostra llengua, hauria de poder assegurar permanentment la veu de la ciutadania de les Balears en aquest ens.”

Mai com ara, pensa el president de l'Obra, “no s'havia viscut tanta ofensa institucional vers la llengua i la cultura catalanes que, vulgui o no vulgui l'impresident Bauzà, son les pròpies, les genuïnes de les illes Balears i Pitiüses”.

La sortida del Llull és, també i sobretot, afegeix, “una puntada de peu als nostres creadors”, perquè “sense la potència –i la solvència– del Llull, els creadors illencs perden una via de promoció internacional de primer ordre”.

Contra el que han promès, “ni la Direcció General de Cultura ni l'Institut d'Estudis Baleàrics estan capacitats per a suplir el Ramon Llull, ni la intenció, en tenen, òbviament”.

El Govern de les Illes Balears ha sortit del Ramon Llull, però la ciutadania de les illes, conclou Jaume Mateu, hi romandrà per sempre, simplement per parlar com ho fa des de fa prop de vuit-cents anys.

Lluís Bonada

CLUB DE LECTURA DE TRES I QUATRE CONVERSEU AMB DANI O'HARA

Dimecres 5 de desembre a les 20.00h, **Dani O'Hara**, l'autor de *Dependent ben plantat per a hereu sobiranista* conversarà amb els lectors al Facebook de Tres i Quatre

Pots seguir-nos a **Facebook i Twitter**

Visita la nostra botiga virtual en www.tresiquatre.com
Edicions Tres i Quatre / València

